

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYILÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félfévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanulóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldali 16 kor. stb.

A háború áttekintése.

A németek százhusz kilométeres ágyui és a francia-angol front áttörése, az angol flotta hadoklása és az angol imperializmus letörése, nagyon hatottak a yankeek farizeus elnökére, de azért hallgatott, mert a középponti hatalmak csodálatos támadása még a hidegvérű amerikai üzereknek is imponált.

Hanem mikor Czernin gróf kijelentette, hogy Clémanceau ur békéért könyörgött Bécsben, akkor Wilson urban is fölfortyant a virtus és ő is üzenetet küldött a kongresszusnak.

Négy éves történelmi háborús tanulság, hogy az ántánt akkor ért el némi sikereket, ha államférfiai nem avatkoztak stratégiába, katonái pedig nem politizáltak. Amint fordítva cselekedtek, egyik sujtó csapás a másik után érte tisztelt ellenfeleinket.

Csak emlékezni kell. Churchill lord (ügyvéd volt) a háború legelején azt hirdette, hogy két hónap alatt a német patkányokat kifüstöli a győzhetetlen angol flotta. S a német patkányok eddig 9 millió tonna angol hajóteret semmisítettek meg.

Asquith a gorlicei áttörést két nappal megelőzőleg, a németek pusztulását s a mi feldarabolásunkat hirdette a londoni Guildhallban.

Anglia keservesen megbánta az elbizakodottságot. Gallipolinál elvérezték legjobb csapatai. Sarraïl Salonikibe szorult, Bagdadnál véres vereséget szenvedtek. Jött aztán az orosz katasztrófa.

Clémanceau gögösen izente Czernin grófnak, hogy le kell mondania a németeknek Elzász-Lotharingiáról s nekünk Erdélyről, addig nincs béke. Alig három nap múlva félmillió angol s francia halott erősítette, meg azt az igazságot, hogy a politikus ne avatkozzék stratégiába és a katoná ne politizáljon.

De az ántánt nem tanul. Haig, az angolok elcsapott tábornagya békét akar s politizál, Lloyd George, ügyvéd, Clémanceau doktor és Wilson professor pedig háborút és vért akarnak, stratégiai tervek föznek s vezetik szerencsétlen népeiket a vágóhídra.

Wilson újból a mi s a németek teljes letörését hirdeti, az utolsó amerikai emberig s az utolsó dollárig. A nála megszokott amerikai tülzással tízmillió seregekről beszél, holott ötszáz-ezer embert se tud átküldeni a tengereken.

Ezer hajó építését igéri naponta, holott hat hónap alatt az amerikai gyárak alig tudtak százöt hajót elkészíteni. Ennek is háromnegyedrésze még nincs a tengeren.

Ez a Wilson professor megkötyagosodott a hatalomtól. Azelőtt nebulókat oktatott ábécére s most az oktatópálcát kormánypálcának nézi. Az alig kivasalt cilinderét pedig koronának nevezte ki.

Hogy neki miköze az európai belső háborúhoz, azt senki nem tudja. Ez a Wilson professor irt a nemzetközi jogról egyszer egy borzasztóan rossz tankönyvet s ezen a címen azt hiszi, hogy

ő van hivatva a világhatalmak konfliktusában a csalhatatlan döntő bíró szerepére. Epen ő, aki mint csikágói fiskális három sommás pört életében megnyerni nem tudott. Ha még őszinte lenne, értenék. De az elnök ur folyton kertel, csűr-csavar, azután füllent, ha rajtacsipik: tagad, más szóval még az a férfias egyenesség és tiszteletre méltó igazmondás sincs benne, ami a nyolcvanéves, vérszomjas Clémanceaut, ha nem is rokonszenvesse, de érthetővé teszi.

Clémanceau orvos doktor megmondja: „Nekünk semmi közünk emberséghez, joghoz, békéhez. A kis nemzeteket se bánjuk. Nekünk Elzász-Lotharingia kell és az olasz számára Ausztria s Magyarország tengeremléke, ahol a latin fajnak kell uralkodni. S ezért a célért ha kell, az utolsó franciát is a sirba küldöm.”

Gonosz, kegyetlen, pokoli, gyilkos s lelketlen, de legalább nyílt beszéd, amit még a gyerek is megért.

Már Lloyd George másképen szaval. Ez a walesi falusi prókátor mindig ügyvédi fogásokkal dolgozik, szerinte: „Anglia a kis népek szabadságáért, a világbéke biztosításáért és a demokráciáért küzd, az utolsó emberig és utolsó fontig.”

Szép frazírok, de ha elolvassuk ezt a szarkanyelven írt s mondott védőbeszédet, hát menten kiderül, hogy ugyanazt jelenti, mint Clémanceau nyílt beszéde.

Mert Lloyd George a kis nemzetek szabad-

Béke.

Irt: Kocsis László.

Akkor is ősz volt, mikor utoljára erre járt. Keserű, sáros ősz. Ilyent csak a gácsországi táj tud teremteni, ha hetes esők öntözik fekete, áldatlan földjét. Így cuppogott bakancsa alatt a sár, mint most. Rekedten kalimpáló zene volt ez a cuppogás. Nem is muzsika, hanem sóhaj. Minden bakancs sóhajtott ki a földből. A sok sóhaj dallammá verődött menetelés közben. Szívéhez ütődött, nem a föléhez. Szeme, füle halott volt. Csak a szíve érzett, remegett, ébren feljajdult, mint a beteg kisgyerek szép piros szája.

Nevek kóvályogtak előtte véresen, mint fekete tépett szárnyu varjak tiszta havas égen. Állomások, üszkös volt faluk füstös ködképe, ködös domboldalak unalmasága, lerongyolódott fák az út mentén, elhagyott szekérroncsok az árokparton. Szomorú táj. Elhűnt napfény reménytelen színmaradványa a hervadt égen. És sár és sár, jó marasztaló, mintha testvérként akarná magához édesgetni a szép magyar testeket.

Most is ősz van. A negyedik ősz azóta.

Most egyedül barangol. Ez a különbség. Akkor a század harmadik cugjának második sorában maradt. Egy darab öntudatlan báb volt a nagy ringó embertömegben. Egy mozgó, sáros, fáradt fa a szuronyos erdőben.

Hol van most a század, a harmadik cug, a szomazéd Kondorfáról, a káplár Iváncról?

Tegnap óta jön az ágyukerekektől sebesre vert lucskos, kigyózó országúton. Egyedül. Pihenés nélkül, fáradalom nélkül. Azért úgy lépked, mintha a század minden bakancsának tompa zaja körülötte zuhogna.

Hova megy? Miért megy? Merre tart?
Nem gondolkodott róla.

Csak a szíve háborgott az öröm édes italától. Olyan boldog volt, érezte, mint kit aranyország vár, angyalok hívnak az örök fényesség homába.

Egyszóval játszott zengő szíve. Ezt a szót kiszinezte, beanyozta. Láthatatlanul két erős markába fogta, lánczá fonta, mint hajdan gyerekkorában a a láncfű karcu, hajlékony szárát. Feltartotta a napfénybe, kihuzta, gyönyörködött benne s maszatos mellényébe akasztotta, mint drága-drága fityegő aranyláncot, amelynek végén — úgy gondolta akkoriban — szép mívű óra ketyeg szíve boldog ütemére.

Béke. Ez a szó táncolt szíve körül.

Béke. Part. Arany szív. Vasárnapi csend. Vecsérnyék szépsége. Munka. Boldogság. Falu. Égő nyarak láza. Virágos rét. Füvek illata. Őszi nyugalom. Öreg fák mosolygó gyümölcse. Tiszta, téli bölcsesség. Asszony szeretete. Gyerek vidámsága. Mind, mind szívére zúdult arany zuhatagként erre a szóra: béke.

Tegnap még hajnalt a lövészárkokban hasalt. Az eső pötyögött. Apró, rövid koppanással verte a nyírfafedezék rossz tetőjét. Otthon az ablaküvegen is így jászolt az őszi eső. Petty... petty... petty... Kérgették egymást a kis gyöngygolyók.

Hol van már földház, fedezék?

Most béke van.

Tegnap hajnalban tudták meg. Vége, vége, vége van már. Most is ábrándos álomként kóvályog előtte a hír. A parancsból csak a szelídség szép szava, a béke maradt meg szenvedő lelkében. Másra nem is gondolt. Akkor se, most se. Nem is tudta, hogy került erre az országútra. Csak eljött. Megindult. Nem szólt senkinek. Olyan nyugalommal, csöndesen otthagyt mindent, mintha nem

történne más, csak vasárnap délután kiballagna a rozsföldre, a ritásba. Otthagyt mindent. Nem kérdezett senkit. Nem ismert káplárt, haragos őrmestert. Csak elindult.

— Hazamegyek, hazaenged a királ... gondolta egy pillanatban. Aztán megint csak az öntudatnak, idegzsugongító érzésnek engedett: béke van. Nem is látott semmit. Reggel volt. Még hajnalba hajló, félsötét.

Most itt van. Itt jár. A régi négy év előtti országúton, amelyet gólgótnak kereszteltek el szomorúságukban kegyeletértés nélkül.

A fák domboldaira bámult. Szántatlan földek csuf némasága nézett vissza rá. Elcsudálkozott. A körö, a szemétfü, a bojtórján megmagasodott révedező, szemeiben. A barázdák elmosódtak. Szekérnyomok, ágyukerekek uttalan útja hasagatta darabokra meg-megszakadó vonalakkal.

A földje jutott eszébe, meg az asszony szomorkás levele.

A földek rosszak, rakoncátlanok. Sok rajtuk a dudva. Már nem kincsek, tejjel-mézrel folyók. Jaj, az én kezem gyenge, az én karom erőfellen pályolásukra. Nem bírja az ekét megmélyíteni. Hiányzik a te két kemény, mindent bíró karod, János...

Már négy éve.

Minden rendbe jön, minden megjavul, biztatta önmagát mosolyos magyar egykedvűséggel. Hiszen béke van. Csak egyszer hazajér. Az eke-szarvát kezébe tarthassa. A két szilajt teregethesse. Erősen szárkult a délután. Könnyes pára ereszkedett alá. Mintha valaki fent megszállta volna, úgy hullongott.

Zacéba nyult. Keresett valamit benne. Keménység került markába. Megtapogatta, megfogatta zsebében, aztán kihuzta.

ságát úgy értelmezi, hogy azok emberanyaggal, hajókkal és pénzzel Angliát tartoznak támogatni, akkor védve van szabadságuk (lásd a holland, görög, román és ír példát); a világbéke biztosítása Angliában az angol világkereskedelem békés egyeduralmát s minden konkurrencia letörését jelenti; a demokrácia az ántánál olyan forradalmi változást jelentene nálunk, hogy angol üzerek ülnének a német császár vagy a mi királyunk trónjára s a mi népünk ezer évig a londoni bankárok részére termelhetné és dolgozhatna (látuk a Keresztsíki-fele orosz szabadságuraloma alatt); az utolsó ember alatt nem angolt ért Lloyd George, hanem franciát, irt, görögöt, burt, szerencsét, indiait. Mert ezekből minél több vérzik és pusztul el, annál nagyobb lesz az üzleti osztály, amit a háborús nyereszkeknek fizetnek.

Wilson professzor ur is a Lloyd George frázisait hangoztatta eddig. Most már őszintébb lett egy fokkal, mert az ágyudörgés áthallik az amerikai partokra is.

Clémenceau terveit hirdeti az amerikai elnök ur, de nem rablási szándékkal, mint a francia kormányelnök, hanem szent és ájtatos célokért. Vagyis a demokráciáért és a kis népek szabadságáért küldik a yankeet is vágóhídra a cilinderes hadvezérek.

Az a yankee, aki a flandriai harcteret vérével festi pirosra, nem tudja, hogy Wilson elnök ur a demokrácia alatt a dollárt és a kis népek szabadsága alatt pedig az amerikai kis- és nagy bankok osztalékát erti.

Ők küzdenek jogért, szabadságért és demokráciáért, ők, akiknél a néger és indián, a bur és hindu, az ír és arab, csak igavonó baromnak számít, ahol egy kötyagos professzor, egy részeg orvos s egy félkegyelmű ügyvéd a népek millióit ellenőrzés és ellenmondás nélkül küldhetik a vágóhídra s akik a szabadságot úgy kezelik, hogy mellette a leghirhettebb orosz cárok is békés bárányoknak tűnnek föl.

De azért jó, hogy lassan egymásután levetik az álarcot a világ hóhérai és minden tisztességes ember láthatja most már, hogy mi csak önvédelmi harcot folytatunk. De ezt becsülettel végig küzdjük s nem ijedünk meg még a Wilson ur nagy szájától sem.

Az elnök ur legyen nyugodt, Hindenburgtól rövedesen megkapja a választ, de olyant, amilyenne nem gondolnak.

László Zoltán.

Üres patron volt. El akarta dobni. Már felendítette jobb karját. De hirtelen, törten, félszegen visszarántotta s csendesen visszadugta zsebébe.

Jánoska jutott eszébe. A gyerek. Öt éves volt, mikor elhagyta. Azóta egyszer látta. Egy éjszakán, mikor vitték őket Szerbiából a muszkák elé. Téli volt. December dere erősen csillogott a holdvilág lámpájánál. Csipste az arcot. Állomásukon kitudta, hogy négy órát rastagolnak. Egy óra távolság a kondorfai csaloguton faluja. Megszökött.

Ekkor látta Jánoskát, meg az asszonyt is, a házat is, a rozmaringos szomorú kertet is. Még két árva lélet hozzá is támasztott a megrongált kerítéshez.

Az asszonyt felzörgette. A gyereket tovább hagyta szenderegni. Csak megcsókolta homlokát s egy üres patronot nyomott pöttyön, ernyedi tenyerébe. Jánoska ezóta mindig patronot kér édesanyja irásában.

— Hazaviszem. Hadd örüljön neki. Egészen ellágyult Jánoska visszaidézésében. Majdnem könnyezett.

— Csak hazaérjek, — sirt a gondolat szívében. Ugy gondolom Jánoskát, mint a madár kis fiókáját. Szeretettel adok neki. Ez kell az embereknek. Most már érz. Fiaim, mert nem szeretitek egymást, azért van háború, — zokogott a lelke körül ez a pár szó agg plebánusok utolsó predikációjából.

Ősi, öreg erdő alá ért. Vén tölgyek roskadt ágain rongyokként pávákodtak sárga levélcsomók. Az útra is hullt ki belőlük. Arany foltokként tarkították az országút szürke testét.

Városi közgyűlés.

A képviselőtestület e hó 10-én közgyűlést tartott. Napirend előtt a polgármester előterjesztette a következő bejelentéseket:

Iklódi Szabó Imréné 1000 koronát küldött a város szegényeinek. A közgyűlés az adományért köszönetet szavazott, az összeget pedig a szegényházi alapba beutalta.

A város kiosztott közel 900 pár cipőt. A kiosztást még folytatják azzal a figyelemzetéssel, hogy a cipőt a szülők őrizték meg a hideg időszakra. A cipőosztás költségeihez a főispáni segélyalap is 15 ezer koronát juttatott.

A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul, hogy a Veszprémmegyei Takarékpénztár Komjáthy László dr. polgármestert igazgatósági, dr. Horváth Béla főjegyzőt pedig felügyelőbizottsági taggá választotta meg.

A tárgysorozat első pontja volt a főispán átirata, melyben értesíti a várost, hogy dr. Komjáthy László polgármestert a kormánybiztossághoz másodhelyettesnek átnegedte. A közgyűlés a főispán értesítését tudomásul vette. Ezzel kapcsolatosan értesült a közgyűlés arról is, hogy a polgármester micsoda városi ügyeket tartott fenn elintézés végett a maga számára s hogy minő ügykörre lesz a helyettespolgármesternek. A polgármester helyettes kormánybiztosi állásában is intézkedik a következő ügyekben: 1. Esetről-esetre meghatározandó személyi és előnki ügyek. 2. Hadisegély. 3. Hadbavonultak családtagjainak segélyezése társadalmi uton, beleértve az anyós és csecsemővédelmet. 4. Hadikönyha. 5. A város gazdasági ügyei, kivéve a rekvirálási s a közlelmzési s közellátási ügyeket. 7. Tagosítás. 8. A városi üzemek elvi jelentőségű ügyei, kivéve a közlelmzési s közellátási üzemeket. 9. A jutási körházak ügye. 10. A tüzeláktanya. 11. Ingatlanok vétele és eladása. 12. A városi közp. szeszfűző jövő évi üzemének előkészítő munkája.

A helyettes polgármester ügyköre: 1. Rekvirálási ügyek. 2. Közlelmzési s közellátási ügyek. 3. Azok a személyi és előnki ügyek, amelyek nincsenek a polgármester személyes elintézésére fenntartva. 4. Azok az ügyek, amelyeket a helyettespolgármester fenntart magának. 5. Az egyes előadók ügykörének megállapítása.

A közgyűlés ezután elfogadta a közlelmzési ujjászervezésére tett javaslatokat s tudomásul vette a közlelmzési ügyosztály számára készített ügyrendet. Megalakította a közgyűlés a közlelmzési biztosságot is, mely az ügyrend 12. §-a szerint a tanácsot, általában a városi hatóságot a közellátás intézésénél támogatja. Elnöke a polgármester, vagy a helyettese. Dr. Övdri Ferenc felszólalására a közgyűlés a közlelmzési biztosság munkakörét azzal toldotta meg, hogy az ügyosztály működésére felügyel s azt ellenőrzi. A biztosság tagjai lettek: a

— Itt megállók. Lepihenek.

Az erdőbe lépett. Az avar zörrenve megmozdult lába alatt. Félelmesen, fájón. Majdnem megjött, mint félénk kis gyerek este a pitvarban bujkáló holdfényénél.

Az erdőben homály fogadta. A nedves sötétségben csak botorkálni tudott. Egyik fától a másikig. Kezével a zörgő ágakat arca elől félrehajtotta. Néha le is kellett kuporgnia, csak így tudott előbbre vergődni.

A botorkálásban már szinte elfáradt. Lábai gyengének érezték. Feje megnehezült. Mintha súlyok csüngtek volna rajta.

Egy fatörzs mögött megbottolt. A földbuckát nem vette észre a csillaglatlan estben. Elest.

Csendes szender szaladt végig elcsigázott testén. Nem kívánt felkelni. Ott maradt. Fejét a földhanyásra fektette. Risztungját a feje alá nyomkodta.

Távoiból a fák alá csengelyűző foszlányt hajtott az esti szél. Mintha estimára harangoztak volna. A csilingelő neszre felfigyelt. Fejét is kissé felemelte Csukódnál készülő álmos szempillái fel-támasztotta.

— Harangoznak az Urangyalára — suttogta áhitatosan.

Faluja templomának öreg harangszava csengette meg fáradt szívét. Könnyesen gondolt vissza rá. Keresztet vetett magára, imádságba kezdett. Két kezét egymásba kapcsolta, mellére fektette szeliden, mint a ferences barátok szokták.

Igy aludt el boldogan, a békeesség első tisztá éjszakáján.

fogyasztók részéről Gubicza Lajos, Kőszeghy Antal karkaplán, a Gazdakör elnöke, Suly László és Tisztartó Sándor; a kereskedők részéről: Kelemen Imre és Weisz M. Ignác; az iparosok részéről Hajagos Imre és Pröder István.

A közgyűlés 200 koronát szavazott meg a Szurmay Sándor-alapra. A város már előbb is adományozott erre a célra s társadalmi uton is jelentős összeggel gyarapította az alapot.

A képviselőtestület dr. Övdri Ferenc indítványára a zeneiskolát átvette városi kezelésbe. A tanárokkal a város köt szerződést. Ezzel azonban nem válnak városi tisztviselővé s a városi nyugdíjintézetnek sem lehetnek tagjai.

A közgyűlés módosította a szikvizadóról készített szabályrendeletet, mert az adót üvegenként egy fillérről 4 fillérre emelte fel.

Obblat Rudolfiné 1000 koronás alapítványt helyezett el a városnál. A közgyűlés az alapítólevelet jóváhagyta. A kamatot a tanács utalja ki mésszárosok és hentesek gyermekeinek. Az alapító rokonai azonban előnyben részesülnek.

Ugyancsak dr. Övdri Ferenc indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a siketnéma iskola építésére ingyen telket ad. Segíti továbbá a város határában termelhető építőanyaggal s alapítványgyarapító társadalmi mozgalom erkölcsi támogatásával.

A közgyűlés a rekviráló biztosok díjazására kiutalt 1500 koronát. Ebből az összegből a közlelmzési ügyosztálynak azok a díjainak is kapnak segélyt, akik a legutóbbi segélyezésből kimaradtak. A közgyűlés átir a Haditerményhez is és kéri, hogy a nagy hidegben végzett rekvirálás biztosainak a már kiutalt, de elég csekély díjazását újabb összeggel toldja meg.

A közgyűlés Gombos János mátyásutcai lakosnak 100 korona tüzkársegélyt utalt ki s Nyiró György és Supka Mihály haszonbérletére az új szerződéseket jóváhagyta.

A vármegyei gazdák értekezlete.

A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület április 10-én választmányi ülést tartott dr. Magyar Károly elnöklésével. Napirend előtt meleg szavakban üdvözölte Halmy Nándor kö. gazdasági felügyelőt, kit a háboru alatt tanúsított kiváló munkásságáért öfelsége a király III. osztályu polgári hadiérdemkereszttel tüntetett ki.

A választmány állást foglalt a mezőgazdaság egyoldalú adómegeterhelése ellen. Táviraú felterjesztésben kérte a pénzügyminisztert, hogy az új adójavaslatok tárgyalásánál az Omge és a Magyar Gazdaszövetség feliratában kifejtett módosításokat tegye magáévá. Ebben az ügyben április hó 14-én a gazdák küldöttsége tisztelte a pénzügyminiszternél. A küldöttségben a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület részéről Töpler Károly és Kajdacsy Endre igazgató is részt vesz.

Az ügyvezetőigazgató jelentést tesz a tavaszi vetőmag kiosztásáról. Közli, hogy a vármegye alispánja az idén is a gazdasági egyesületet bízta meg az állami rézgálic kiosztásával.

A választmány köszönetet szavaz dr. Czettler Jenőnek, a Gazdaszövetség titkárának és Holtscher Károly egyesületi alelnöknek március hó 20-án tartott tanulságos előadásaiért. — A választmány megbizta az egyesület vezetését, hogy az alapszabályok módosításának tervezetét dolgozza ki s ezt a tavaszi rendes közgyűlés előtt tanulmányozás végett minden igazgatóválasztmányi tagnak küldje meg.

Az előadó bejelent, hogy az Országos Hadigondozó Hivatal vármegyéinkint egy vagy több népirodát szervez. Ezeknek hivatása, hogy a gyámolításra szoruló hadiözvegyek, árva és hadirokkantak ügyeivel foglalkozzanak és a segélyezés feladatát esetről-esetre szociális gondossággal végezzék. A Hadigondozó Hivatalnak az a terve, hogy a létesítendő népirodák és a vármegyei gazdasági egyesület között szervi kapcsolatot hozzon létre olyképen, hogy a vármegyeiben működő népirodákban az egyesület 2—2 megbízottat küld ki. A megbízottak a népiroda tevékenységében részt vesznek. A választmány a Veszprémben felállítandó népirodához Halmy Nándort és Kajdacsy Endrét, a Pápan létesítendő népirodához Tarr Gyulát és Lakos Béla főigmn. tanárt küldi ki az egyesület megbízottai gyanánt.

A választmány megalakítja Veszprémben a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület Áru- és Értékesítő Szövetkezetét. Pápa város és Siófok nagyközség új vásári helypiacdíj szabályzatának tervezetét véleményezi.

A választmány felir a hadügyminiszterhez, hogy a katonaság vágómarha szükségletének rekvirálási uton való biztosítása esetén a jövőben ne a most megállapított alacsony, hanem a napi forgalmi, lehetőleg a budapesti piaci árakat fizessék a minőség, I. II. és III. osztálya szerint.

Újlag igen sok gazda lépett be az egyesületbe. Ezt a választmány örömmel vette tudomásul s azt is, hogy *Kopcsándy* János homokbödögei kigazda az alapítók sorába lépett és a községekben 85 kigazda tagot szerzett az egyesületnek.

A polgári népesség és állatállomány összeírása. Dr. *Horváth* Béla helyettespolgármester az összeírás ügyében a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. miniszterium 1210—1918. M. E. sz. rendeletével közlélemzési célokból a polgári népességnek, valamint a ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésállományok összeírását, ugyancsak az 1918. évi veterinstatisztika felvételét rendelte el.

Az összeírást és felvételt e célra kirendelt számláló biztosok f. évi április hó 15-től 20-ig terjedő öt nap alatt fogják teljesíteni.

Felhívom a város közönségét, intézkedjek aképpen, hogy ezen napokon minden háztartásban otthon tartózkodjék olyan egyén, aki a szükséges felvilágosításokat a számláló biztosnak megadni képes. Figyelemztetem a közönséget, hogy az adatok pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatására különös gondot fordítson, nemcsak azért, mert az, aki az adatszolgáltatást megtagadja, vagy valótlan adatot mond be, a hiv. rendelet értelmében szigorú büntetés alá esik, hanem azért is, mert az adatszolgáltatás végeredménye alapján fogja a város lakossága az egyes közszükségleti cikkeket kézhez kapni.

H I R E K.

Adományok a kisszemináriumnak.

A veszprémi kisszemináriumra az elmúlt héten a következő adományok folytak be:

Dr. Simon György apátkanonok 10.000 K, Rosos István apátkanonok 15.000 K, dr. Békefi Remig zirczi apát 3000 K, Nagy Jenő lovászpátonai plébános 200 K, Ragats Kálmán noszlopi káplán 50 K, Káuzli Gyula tb. kanonok, nemesvidi esperesplébános 1908-ban tett 30.000 koronás ösztöndíjalapítványát püspöki engedéllyel a kisszemináriumnak átírta.

Királynénk koronázási ajándéka.

Öfelsége a Királyné megkoronáztatása alkalmából akkori kancellárjának, Istenben boldogult báró *Hornig* Károly bibornok-püspöknek emlékül egy *pásztorbotot* szánt. A bibornok elhalálozása után a Felsőleges asszony úgy határozott, hogy ezen emléktárgy a mindenkor veszprémi püspöknek, mint a királyné kancellárjának használatára szánva, a püspöki székesegyház kincstárának tulajdona legyen. Csütörtökön jött az udvari távirat, mely szerint:

„A Császárné és Királyné Öfelsége által megkoronáztatása emlékül kancellárjának, Veszprém püspökének szánt *pásztorbot* elkészülvén, annak átadása céljából *Jobb Rezső* udvari titkár szombat, f. hó 13-án Veszprémbe érkezik.”

A fejedelmi ajándékot tegnap délután hozta meg az udvari titkár, ki itt tartózkodása alatt, mint az udvar hivatalos küldötte, a megyéspüspök vendége. A fejedelmi kegy ezen ritka megnyilatkozása történeti jelentőségű. A *pásztorbot* örök emléke leendő annak a kegyuri bőkezűségnek, melyet a magyar királynők a multban is mutattak Szent Mihály egyháza iránt, mely régi okmányaink szerint mindig a magyar királynőknek védelme és főkegyuri gondja alatt állott. A régmúlt történelem most megismételte magát, örömrünk nekünk, veszprémieknek és magyar hazánkunk.

— **A város üdvözlése.** Veszprém város képviselőtestülete szerdai közgyűléséből eredőleg megleghangu átiratban üdvözlötte *Jankovich-Bésán* Endre gróft, mint a vármegye kormánybiztosát. Hazafias célokat elősegítő munkájához sikert kíván, a város javára pedig jóindulatu támogatását kérte.

— **Választás.** A Szent István-Társulat közgyűlése dr. *Rada* István prelátszónokot az igazgatóválasztmány tagjává megválasztotta.

— **A főispáni segélyalapra** újabban befolyt a 2615—2841. sz. nyugtakra 16.059 kor. A f. évi befizetés összege: 113.621 kor. 50 fillér. Az újabb összegben nagyobb adományok: dr. Békefi Remig 500, Keresztes János 300, Sóth Lajos 200, Tóth János 150 s százhuszonkét 100 K-s adomány.

— **Ügyvezető-igazgató.** A Veszprémi Hitelszövetkezet újra választott igazgatósága alakuló gyűlést tartott. Az igazgatósági tagok ügyvezető-igazgatóvá dr. *Csolnoky* Ferencet választották meg. Ugyanekkor a felügyelőbizottság is megalakult s elnöké *Pósa* Endrét választotta.

— **A Ker. Tisztviselők egyesületéből.** *Rada* István dr. prelátszónok alapító tagként belepült a veszprémi Ker. Tisztviselők egyesületébe. Egyuttal könyv alakjában megjelent műveiből 25 darabot adományozott az egyesület javára.

— **Eljegyzés.** *Jámor* József jutasi Máv. forgalmi hivatalnok eljegyezte *Bognár* Bellust, öz. *Bognár* Lajosné veszprémi Máv. pénztárosné kedves leányát.

— **Jótekonycélú előadás.** A veszprémi angoliskasszonyok polgári leányiskolája f. hó 14-én délután 1/2 7 órakor színielőadást rendez jótekonycélra. A polg. iskola részére ösztöndíj alapra. Belépti-díj személyenként 2 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak. Az előadás műsora a következő:

1. Schlummerlied. Zongorázza *Dedinszky* Izabella. — 2. A megzavart mulatság. Vigjáték. Szereplők: *Neumayer* Mária, *Janovics* Matild, *Erny* Rózi, *Lengyel* Margit és *Reviczky* Rózi. — 3. Courant. Zongorázza: *Rainprecht* Magda. — 4. Tánckardal a *Tell* Vilmos-operából. Éneklők: *Szabó* Mária, *Scherkovszky* Eszter, *Szedmayer* Ilona és *Rosos* Helén. — 5. Auf der Wiese. Zongorázza: *Nagy* Erzsike. — 6. Balra fel! Éneklők a polg. I., II., III. osztály. — 7. Villányi viljában. Bóhózát I. felvonásban. Szereplők: *Friesz* Róza, *Riesz* Anna, *Kaszás* Kornélia, *Kerényi* Terike, *Schätzler* Ida, *Zwicker* Sárika, *Juraszék* Mária, *Végbely* Erzsébet, *Szigethy* Margit, *Gácsér* Gizella, *Varga* Mária, *Bognár* Erzsike és *Kletzár* Sári. — 8. Compositions—Originals. Mozarttól. Zongorázza: *Farkas* Ida és *Közeghy* Irén. — 9. Szent Imre fogadalma. Szavaltja: *Farkas* Sári. — Előkép. Szűz Mária: *Schwarz* Malvin, *Szent Imre* herceg: *Ipsics* Mária. Angyalok: *Husár* Mancsi, *Peller* Anna, *Rieschner* Terezi és *Babochay* Ilus. — 10. Áldunk Téged Szűz Anya. Éneklők a polg. I., II., III. oszt.

— **Királyi kitüntetés.** A király *Kránitz* Józsefet, a veszprémi kir. tanfelügyelőségre berendelt állami iskolai tanítót, iskolafelügyelőt a háboruban a katonai egészségügy körül kifejtett tevékenységének elismerésül a vöröskereszt II. osztályú díszjelvényével a hadiékítményekkel díjmentesen kitüntette.

— **Helyettesítés az iskolákban.** A városi hatóság a kormányrendelet alapján a helybeli kath. tanítótestület öt tagját is kirendelte a néposzeírásra biztosoknak. A kirendelt tanítók osztályaiban a tanítás azonban emiatt nem szünetel. *Perényi* Antal kanonok-plébános felkérte a tanítónevelő intézet igazgatóságát, hogy tanítónevelőket engedjen át a tanítók helyettesítésére. A helyettesítés az összeírás idejére szól.

— **Veszprém és a vasutak.** Az államvasutak vezetősége a háboru után nagyobb szabású vasútfelújítást kezdeményez. Ebbe a tervbe a már meglevő vasuti vonalak átalakítása, elsőrangúsítása is belekapcsolódik. Már évek óta hangoztatják, hogy a Máv. a börgönd—székesfehérvári, továbbá a győr—dombóvári vonalat elsőrangusítja. Ez a terv Veszprémet igen közelről érinti. Dr. *Komjáthy* László polgármester a város legutóbbi közgyűlésében erre vonatkozó indítványt is tett és felhívta a képviselőtestületet, hogy a jelzett vasuti kérdés megoldásánál Veszprém érdekében megóvása végett már most tegye meg a szükséges lépéseket. Ha ugyanis a *börgönd—székesfehérvári* vonalrész elsőrangusíttatnék, ennek természetes következménye lenne, hogy a budapest—tapolcai fővonalak helyett a tulajdonképeni fővonal Budapest—Börgönd—Székesfehérvár—Jutas felé haladna és ha Jutas fővonalon fekszik, akkor a győr—dombóvári vonal elsőrangúsítása alkalmával a csatlakozó állomás természetesen csak Jutas lehetne. A polgármesternek tudomása van arról, hogy ezekben a kérdésekben Székesfehérvár és Győr városa már most előzetesen moz-

galmat fejt ki. Mivel pedig az előbb említett két várossal érdekeink egyezők, javasolta a közgyűlésnek, hogy Székesfehérvár és Győr városokkal, valamint az érdekkörünkbe tartozó Zircz, Várpalota és Enying nagy községekkel lépjen a város képviselőtestülete összeköttetésbe. Intézzon átiratot a képviselőtestületekhez és kérje fel őket, hogy a fenti kérdéseket egyöntetűleg oldják meg. *Fischer* Miklós dr., *Radocza* Vince, majd dr. *Horváth* Béla indítványára a mozgalomba belevonják Vas- és Tolna vármegyét s a Balatoni Szövetséget is. A közgyűlés az indítványt elfogadta s a további teendőket a városi tanácsra bízta.

— **A veszprémi gőzmalom igazgatósága** dr. *Óvdrí* Ferenc elnöklésével ülést tartott. Elnök jelentette, hogy a malomépítéshez szükséges faanyag biztosítva van. Cement is kapható s így a legfontosabb s legnehezebben kapható építőanyag kellő mennyiségben rendelkezésre áll. Az építés tehát megkezdhető. A felszerelést: gépeket, hengerekéket, szitákat, transzmiszioákat stb. is megvették. Az igazgatóság reméli, hogy a malom a jövő év tavaszára elkészül s üzemét is megkezdheti. Kedvező tárgyalást folytat az igazgatóság 1400 drb. sertés hizlalása végett is. A szerződést rövid idő múlva megkötik s a hizlalást megkezdik. A hizlalást, míg az új vezérigazgató állását el nem foglalja, *Weisz* M. Ignác vezeti. Az igazgatóság elhatározta, hogy a meg visszahagyott 70% részvényitke összeget befizetteti és pedig május hó végeig 30-, szept. 1-ig 40%-ot.

— **Halálozás.** *Stoll* Paulina 68 éves korában meghalt. Öszinte, mely részvét kísérte örök nyugalma helyére. Halála a *Stoll* és *Eszterhazy* családokat s ezek nagyszámu rokonságát borította gyászba.

Sándor János járásbírósi irodatiszt 65 éves korában hosszas betegség után április hó 12-én elhunyt. Családja a jó ferjet s apát, sok tisztviselő-társa a gyengéd, jó társat, a Veszprémi Hitelszövetkezet régi ig. tagját gyászolja. Hétfőn délután temetik. A kir. járásbírósi külön gyászjelentésben fejezte ki részvétét. Nyugodjanak békecsésben!

— **A város jutalmaz.** Veszprém város képviselőtestülete mult közgyűlésében *Némethy* Eleknek, a városi katonai ügyosztály vezetőjének évi 600 kor., a nyugdíjba is beszámítandó személyi pótlékok szavazott meg. A városnak régi, hűséges, buzgó tisztviselőjét érte a kitüntető jutalom, akinek hosszú szolgálata alatt ez volt a városhoz beterveztett legelső kérelme. A képviselők szívesen is teljesítették.

— **Műkedvelői előadás.** Vasárnap, április 7-én mutatták be a veszprémi r. kath. Legényegylet műkedvelői derekas munkájuknak újabb szép eredményét. *Csepreghy* Ferenc háromfelvonalú népszínművét, a *Piros bugyelláris-t* adott elő jól összehangolt, gyorsan perdülő előadásban. A fő női szerepben *Beleznay* Istvánné kellemes éneke, tűzről pattant elvessége, természetes könynyedsége nyílt színen is zajos tapsokat aratott. *Vincze* Péter Csillag örmester szerepében érvényesítette sokoldalú tehetségét. Jól felfogott jellemzés, sok természetes komikum érvényesült. *Herczeg* József Kőza Gyurkájában. Higgadt, természetes játékaival és jól tagolt beszédével meglepő sikert ért el *Blaski* József Török Mihály szerepében. *Herczeg* Józsefné, *Sinkai* Terus, *Mejyeri* Károly, *Kápolna* József és *Pszota* István tünnek még ki, de a kisebb szereplők is ügyesek voltak. A közönség zsufolásig megtöltötte az egyesület nagytermét és sűrűn felhangzó tapsokkal ünnepelte a szereplőket. — Az előadás jövődelme részben honvédezedneink özevgy- és árvaalapjára, részben az egyesület színpadi felszerelésére jut. Az előadás fénys anyagi és erkölcsi sikere, amely a leikes műkedvelők fáradozását jutalmazta, arra birta a vezelőseget, hogy a több oldalról megnyilatkozó öhájtásnak engedve a darab előadását április 13-án este 8 órakor a főispáni alap javára a városi színházban megismételje.

— **A veszprémi Színpartoló Egyesület** f. hó 28-án délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését a városház nagytermében.

— **A Balatoni Szövetség** f. hó 7-én tartotta Budapestben évi közgyűlését, melyen gróf *Baththy* Lajos elnökolt. A tagok igen nagy számban jelennek meg a közgyűlésen. A megjelentek az évi zámadásokat jóváhagyták, az alapszabályokat részben módosították s az évi tagdíjat 20 koronára emelték fel. Szóba került a balatoni körút kérdése is. Ebben a tagok nagy többségének kívánsága odairányult, hogy az utat

mindenütt a part mentén veressék, mert ehhez a fürdők nagy érdeke fűződik. — A közgyűlés után a Balatonvidéki Villamosművek Rt. tartotta rendes közgyűlését. A jelentések meghallgatása és a felmenitvény megadása után megválasztották három évre a felügyelőbizottságot, az igazgatóságot kiegészítették, amennyiben megválasztották új tagokul Veszprém és Zala vármegye alispánjait. Együttel közhatalározatba ment, hogy a r.-t. egymillió kor.-t kivevő alapítókéjét három millió koronára felemlik s ezzel egyidejűleg az alapszabályok 6. §-át megfelelően módosították.

— **A kereskedelmi iskola.** A kereskedelmi iskola új épületet kap. A Tódeszko-féle telek előtt lesz egy 6—700 □-l külön. terület. A város ezt ajánlja fel a miniszternek.

— **A balatoni vasút s. az iskolás gyermekek.** Furcsa szokás kezd állandósulni a balatoni vasút d. u. 2 órákor induló vonatán. Apró és kevésbé apró fiú- és leánygyermek, hazafelé utazó iskolások már a városi állomáson sietve elfoglalják a II. osztályú fülkékét s a később, különösen a lakatnyai állomáson felszálló utasoknak, felnőtteknek, sőt egész öreg egyéneknek csak a folyosó jut. Meg egy-két gúnyos mosoly a korai helyfoglalók részéről, mely ezt látszik mondani: „Ugy-e, öreg, te is ledülnél!” Különösen feltűnő volt ez csütörtökön, amikor az egyik kocsi nagy részét ez a hely-ehes sereg töltötte meg, az idősek pedig a folyosón szorongtak. A kalauz rájuk is szólt, de persze hiába. Jó lenne, ha a vasúti vezetőség ezt a türelmetlen szokást megszüntetné. Adjon külön kocsit vagy szakaszokat az iskolásoknak s tiltsa meg, hogy idősebb utasok helyét előre elfoglalják. Mert mégis csak furcsa, hogy a drága menetdíjat fizetők álljanak a tascók helyett, akik igen olcsón is utaznak, meg fiatalabb lábakkal jobban is elállhatnak, mint a korosabbak.

— **A veszprémi kereskedők** bevásárlási részvénytársaságának alakítási munkálatai befejezéshez közelednek. A részvényaláírás határideje: f. évi április hó 15. Az alakuló közgyűlést a részvénytársaság mielőbbi megalakítása végett közelidőre egybehívják. Az alapítók április hó 15-én este 8 órákor a Korona-kávéház játékszobájában újabb értekezletet tartanak, melyre a kereskedőket ez uton is meghívják.

— **Zöldsegyszállítás.** A szolnoki mezőgazdasági és iparfejlesztő r.-t. ajánlatot tett Bibó Károly dr. alispánnak, hogy hajlandó a vármegye vagy esetleg nagyobb lakosságu helységek zöldsegyszállítását maximális áron szerződés szerűleg elvállalni. Az alispán erre az értesítésre Pápa és Veszprém r. tan. városok polgármestereinek, Várpalota és Devecser községek előjáróságainak, a Balatoni Szövetség vezetőségének, valamint mindama községeknek figyelmébe ajánlotta a tervet, melyekhez balatoni fürdők tartoznak.

— **Vetőmagok.** A kertészkedő csoport tagjainak e héten kiosztották a kerti vetőmagokat. Egy-egy csoportilag 65 kg. vetőburgonyát is kapott. A babot legközelebb szétosztják, ugyancsak a 375 kg. borsót is, melyet a központ csak a napokban küldött meg.

— **A pékek mozgalma.** A pékek az iparkamara által megállapított sütési díjakat keveslik. Széll István ipartestületi jegyző vezetésével küldöttésként keresték föl a helyettes polgármestert a kérék, hogy a díjakat emelje. Husz fillért kívánnak a kenyér minden kgja után. A polgármester a kérelmet nem teljesíthette. Ajánlotta a küldötteknek, hogy a veszprémi iparkamarai tagok bevonásával a győri kamarát kériék fel a sütési díjának méltányos megállapítására.

— **A rekvirálás és a karhatalom.** Információnk szerint Hont, Győr és Veszprém vármegye egyes részein megindult a rekquirálás nagyobb katonai karhatalom igénybevétele. — A szentgáli rekquirálás hét vagonon felüli eredménnyel végződött.

— **Javítás — tisztaság.** Felemlítünk néha panaszokat a közönség köréből. Ez azt a kötelezettséget rója ránk, hogy az eredményt is megírjuk. Tudatjuk tehát, hogy a Csermák-utcat már két évig világítja a felső sarokkével együtt. Azt is tudjuk hogy az aranyos völgyi hid javítására a gerendákat kifaragták. Azt hiszük, olvasóink is szívesen hallják, hogy a városi hatóság a jogos panaszokat orvosolja. A villanyvilágítás dolgában azonban még van panasz. A Tóborzó-utca első sarkán hetek óta nem ég a lámpa. Péntek este a Horgos-utczában — pedig ez igen forgalmas utca — egyetlen lámpa sem ég. A jeruzsálemi-hegyi

villasorban egyetlen lámpa ég, a villasor közepe táján. Ugyanekkor a Fűredi-telep villasorait hét égő fűrészi villanyfényben. Itt a külső házior előtt, — pedig jóval rövidebb, mint a jeruzsálemi-hegyi villasor — négy égő világít. Am legyen itt ennyi égő, de ugyanakkor a másik helyeken se legyen hiány. Szívesen megemlíjük, hogy a város tisztul. A héten kétszer is söpörtek. Reméljük, hogy ezentul is így lesz. — Azt is hallottuk, hogy az iparostanonciskán kívül s belül levő személtelpeket megszüntetik. Hiszen nem is való az színház elé s olyan két utcába, amelyeket érdemes polgárokról neveztek el.

— **Veszprém és a rekquirálás.** Veszprém-ben a rekquirálásnak 932 mmásza gabona és liszt a teljes eredménye. Tehát megduplázódott a kivett öt vagon kvóta. Azt bizonyítja ez, hogy a városi hatóság lelkiismeretesen, a nagy közérdek szempontjainak igaz megértésével folytatta le a rekquirálást s hogy maga a közönség is áldozatkészen s őszintén feltárta feleslegét. A helyettes polgármester ezt bejelentette a kormánybiztosi hivatalnak s kifejezte azt a reményt, hogy e szép eredmény után városunkban nem rendelik el a katonai rekquirálást.

— **A kereskedők s a város.** A város paprikát adott át árusítás végett a kereskedőknek. A kereskedők osztották föl maguk közt. Ujabbban gyertyát kapnak a városostól s cukorjegy után adják nem a családtagok, hanem háztartások szerint. A városi hagyományt csak néhány kereskedő vállalta el árusításra, mert sok benne a romlott. A város a maga boltjában s a piacon árulhatja.

— **Alispáni rendelet.** Dr. Bibó Károly alispán a most folyó rekquirálással kapcsolatban rendeletet bocsátott ki a vármegyei kör- és községi jegyzőkhöz. Az alispáni rendelet érdemében azonos a közelművelési kormánybiztos által kiadott és általunk is ismertetett elvekkel. Mint figyelemreméltó körülményre, ezuttal is figyelemzteljük olvasóinkat, i. e. a tavaszi árpa és zab vetőmagvakat a helyi éghajlati és gazdálkodási viszonyok szerint szokásos vetési időn túl, április hó 10-iké után pedig feltétlenül le kell rekquirálni.

— **Cipőtalpaló — borszerzés.** Ez az új városi üzem jól indult. Már is sok munkája van. Hamarosan a munkások számát is szaporítják, még pedig lehetőleg olyan munkaerőkkel, akik új cipőt is készítenek. — Itt említiük meg, hogy a városnak kiutalt borból legelőször sorban a rendőrség s a város gazdasági alkalmazottjainak készítenek lábbelit. A hulladékborból pedig egész nyáron át gyermekcipőket készítenek: a következő teli kiosztásra. Dr. Horváth Béla h.-polgármester felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a város részére a megállapított talpbőr- és felsőbőr illetményt közvetlenül Veszprém város címére utalja ki.

— **Meghosszabbították a zárórát.** Dr. Török Gyula rendőrkapitány fali hirdetményben tudatja, hogy a nyári időszámítás április 15-én kezdődik. Az órákat hajnali 3 órákor 2 órára visszaigazítják s így kétszer lesz 3 óra. Ez az időszámítási szep. 15-ig tart. A nyári időszámítással egyidejűleg kormányrendelet a kávéházi s vendéglői zárórát is meghosszabbítja éjjeli 12 óráig.

— **A rekquirált gabona ára.** Vettük az alábbi sorokat: Tekintetes Szerkesztőség! A „V. H.” 12. számában olvastam a 73500/918. számú rendeletet, mely szerint az ellátási időszak végét vármegyénkben július 31-ében állapították meg. Tehát július 31-től aug. 15-ig terjedő időszakra visszahagyott terményt (örleményt) be kell szolgáltatni. Ez rendben van! Hanem — ha szerény véleményem egyáltalán számításba jöhet tekintetes Szerkesztőség előtt — a beszoigaltott gabona kifizetett ára, bocsánatot kérek e kifejezésért: nincs rendben! Legyen szabad ennek indoklására az alábbi esetet elmondani. „A” egyén 1917. aug. 15-én az akkori rendelet értelmében vásárolt a 15 kg.-os kvóta szerint 180 kg. búzát a 49/50 K-ért. Nem is véve tekintetbe, hogy a buza a beszáradás következtében súlyából veszített, mikor a fejkvótát leszállították, a készlettulajdonos kapott felszólítást, hogy a régi és új kvóta közti havi 2 kg. különbséget szállítsa be. Ez meg is történt, jöhet nekünk már nem marad meg az új kvóta szerint az öt jogosan megillető 13 kg. havi készlet teljes egészében, mert kg.-ként néhány dgr. kevesradt. Sőt ezenfelül a búzának kg.-jért 47/50 K-t kapott. Miért kellett kg.-onként 2 fillért vesztetni? Hát oka valaminek a nemtermelő? Tehát róla, ha rendelet szerint, maximált áron vessz búzát

1917. aug. 15-én, közben a kvóta leszáll, — minek ő nem oka, — s akkor olcsóbban kell átadni a búzát a H. T.-nek? Azóta ismét száradt be a buza néhány dgr.-ot. S jön az új felszólítás, hogy aug. 1—15-ig visszahagyott 6/5 kg. búzát szállítsam be. Ez is megtörtént. Az ár ismét kevesebb, mint amennyit ő fizetett érte. Szívesen belenyugodnék az ember ezen méltánytalan károsodásba, ha a buza árának csökkenése a liszt árának esetét vonná maga után. Ez így volna természetes. De azt hiszem, hogy a hadiliszt ára nem kisebb, mint volt! A H. T., emlékszem rá, szokott kezelési díjat is fizetni a felraktározott gabona után. Mennyire helyénvaló lenne, ha azok, kik úgy vásárolták készletüket, s most rajtuk kívül álló ok miatt vissza kell adniok, megkapnák azon árat, amennyit ők vették, sőt ezenkívül részeseülének kezelési díjban is. Senki lelkiismeretesen nem kezelte a gabonát, mint az, ki úgy vásárolta. Ő ugyanis beszoigaltatja a feleslegessé vált gabonát, bár neki nem marad meg annyi, amennyit joggal megtarthatna. A hiány elpárolgott.

— **Modern Szinpad Veszprém-ben.** A modern Szinpad művészeiből alakított kabarétársulat pár napos vendég szerepléstük egyik estjét Veszprém-ben töltik. Műsorukon szerepelnek: A sárga rigó (Biro Lajos) A láthatatlan ember (Földes Imre) A kávécsarnok (Szép Ernő) stb. és egy egész sereg tréfa és magánszám. A vidéki körutrá induló művészetaság tagjai G. Kökény Ilona, Boros Géza, Vendrey Ferenc és Czegléd Gyula. Az előadás a színházban lesz május 6-án. Jegyek márelőre válthatók Szafay Mór üzletében és a mozi pénztárban.

— **Állatrekquirálás.** Jelentettük olvasóinknak, hogy a hadsereg élelmezésének biztosítására az illetékesek kénytelenek a szárvasmarha rekquirálásának eszközehez nyulni. Veszprémvármegyéből 1840 drb szárvasmarha beszoigaltatását kéri. Ebből az egyes járásokra ez a mennyiség esik: devecseri járás 375, enyingi járás 256, papai járás 439, veszprémi járás 360, zirczi járás 361, Pápa város 29, Veszprém város 20 darabot köteles beszoigaltatni. Az állatok beszoigaltatása a veszprémi járásban f. hó 22-én kezdődik. A herendi vasúti állomásra szállítanak a herendi, szentgáli és városi körjegyzőségek községei; — április 23-án a Veszprém városi állomásra jönnek a nagyvázsonyi, menchelyi, tötvázsonyi és nemessvámosi körjegyzőségekhez tartozó községek; — 24-én a várpálati állomáson lesz az átvétel, ahol a gyulaírató, hajmáskéri, ösküi, várpálati és ösi körjegyzőségek községei jelentkezzenek és végül apr. 25-én a berhidai vasúti állomáson veszik át a berhidai, peremartoni, papkeszi, litéri, szentkirályszabadjai, vöröserényi és balatonalmádi körjegyzőségekhez tartozó községek részéről beszoigaltatott állatokat. Egy-egy község által szolgáltató mennyiséget helyi bizottságok vetik ki az állattulajdonosokra. Az átvételi árakat a helyszínen azonnal kifizetik. Bővebb felvilágosítást a jegyzői irodák nyújtanak. A szolgáltatás kötelező, mert az eljárás hatósági igénybevétel címén történik.

— **Az iparosok anyagbeszerzése.** Az ipari anyagok és műhelyi kellékek beszerzése még a nagyobb vidéki városokban is egyre nagyobb nehézségekbe ütközik. Az ipartestületek országos szövetsége ezért f. évi március hó elején életbe léptette az ipartestületek országos szövetségének központi anyagbeszerző irodáját, mely arra törekszik, hogy a vidéki ipartestületeknek és iparosoknak kezebe jár az ipari nyersanyagok és műhelyi kellékek beszerzésében. Nevezetesen gondoskodik az ipartestületek és iparosok részére a központoknál kiutalt árak megszüntetéséről, az ipartestületek vagy iparosok kívánságára az árut átvézi és azokat elszállítja, bejelenti az ipartestületek igényeit az egyes központokban, nyilván tartja a határidőket, mikor a kiállításba helyezett kiutalások esedékesekké válnak.

— **Hajmáskéren** az Erdős-féle vendéglő csapos részére azonnal kiadó. Bővebb értesítést adnak Veszprém, Kereszt-u. 5. sz. által.

— **Hadi recept.** Olvastuk, tovább adjuk: Tízgrammos huszjegyedét csavard be 3 tojásjegybe és zsírjegyvel pirtva, süsd szép pirosra szénjegyden. A burgonya- és zöldsegjegyedét pácold be jó puhára és habard össze egész hónapra szóló lisztjegyeddel jó keményre, add hozzá a tej- és cukorjegyed és fogyszd el jó étvágygyal petróleumjegyeddel fényesen kiválóított szabadban. Ebéd után mosd meg a kezdet a szappanjegygyel és töröld meg az élelmezési igazolványoddal.

— Elvállalok parkett lerakást, valamint régi parkett tisztítását, beeresztését és javítását. **VÖRÖS ISTVÁN**, parkettázó. Veszprém, Buhim-utca 2.

— Eladó a Széll-utca 5. sz. alatti új ház, melyen van 4 szoba, 4 konyha, 7 láskamra és hozzá gyümölcsöskert.

Köszönetnyilvánítás.

Hálásan köszönjük mindazok részvételét, kik megboldogult anyánk temetésén megjelenni, vagy részvételükkel családi gyászunkban résztvenni szívesek voltak.

Rápoch- és Kántor-család.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legromakebb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés**

Husvétii tojás.

A husvétii szokások között általánosan elterjedt a piros tojás festése és ajándékozása. Nincs a piros tojásban sem bűbáj, sem varázserő, mégis sok helyen titkos erőt várnak tőle a babonások. Szerbjeink és oláhjaik, hogy tűz ne üssön ki a házból, áldozócsütröktön tojást hajtanak a háztetőn át. Ahol a földre esik, ott az elmállott tojást elássák. Az oroszok még nagyobb varázserőt tulajdonítanak a festett tojásoknak. Tűzvész alkalmával a lángok közé dobunk egyet-kettőt és attól várják a tűz megszüntését. Némely helyen az épülő házba tojást falaznak be, hogy az épületet a rossz szellemek és a varázslat ellen védjék. Szerepel a husvétii tojás a betegségek gyógyításánál is. Erre különösen a „szentelt” tojást alkalmazzák. Egyes vidékeken tudniillik minden család sonkát, kalácsot, tojást visz a templomba, ott a pap az ételiszereket szenteltvízzel meghint.

A husvétii festett, színes tojásokat a nép valóságos művészettel állítja elő. A háboru idején a tojásparálás megállítására tiltják a tojás festését, de annál inkább divatozott a békében. Néptünk még a festéket is otthon készítette különböző növényekből, amelyeket nyáron gyűjtött össze. A vadalmafa héjából és leveléből, a hagymalevél főztijéből, a kökörcsinból és sok más növényből főztek sárga tojásfestéket. A vadkörte és vadalma héja keverten barna festéket adott. De újabban a bolti berzsenyiforgács kiszorította a házi festék-készítést.

A tojásfestésnek többféle módja van. Sok helyen előbb viasszal vonják be a tojást. A viaszba a tojáslő késsel mindenféle szép rajzokat karcolnak és így teszik festékbe a tojást. Vannak aztán olyan művészei a tojásfestésnek, akik ecsettel festik rá az ékítményt. A legtöbb helyen nem vesződnek ennyit a tojásfestéssel, hanem a forró piros, kék vagy más színű festékben egyszerűen megfőzik.

Német és tót vidékeken gyakran feliratokat is találunk a husvétii tojásokon. A szászok pedig általában nem is díszítik a tojásokat, hanem csupán egy-egy bibliai mondást írnak a színes tojásra.

A husvétii tojást öntözéskor, vagy öntözés nélkül is ajándékképpen adják egymásnak. Perzsiában újevkor cserélik ki az ismerősök vörös, sárga és kék tojásokat.

Ismeretes, hogy a zsidók, görögök és más ókori népek is használták vallásos szertartásaikon a tojást, mert a tojás az élettelenből való életre fordulást jelképezi a régi népeknél. Ez volt a

hinduk és az egyiptomiak hite is, akiknél egyes ünnepek alkalmával szintén szerepelt a tojás.

A keresztny népeknél különféle vidám husvétii mulatságok kapcsolatosak a piros tojással. Nálunk az öntözéskor, locsolkodás divik, ami nincsen semmiféle kapcsolatban a vallással. Vidám mulatság ez csak, ami évszázadokon át szinte hagyományá vált. Az orosz — még az előkelőbbje is — tarka vagy aranyozott tojásokat hord husvétkor magával és azokat ajándékozza el „Krisztus feltámadt!” üdvözléssel. Olaszországban mohából csinált fészkekbe tejtük a tojásokat, eldugják a kertben vagy házban és a gyermekek egy adott jelle keresésükre indulnak. Németországban pedig azzal küldik a gyermekeket a tojáskeresésre, hogy nézzék meg a tojásokat, amelyeket a nyul hozott.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Papp Gábor kőművessegéd és Peintler Erzsébet fia István, Kálmán, r. kath.

Házasság.

Selem József 5 hónapos, r. kath. — Hopp Kálmán 8 éves, r. kath. — Stoll Paulina magánzó 68 éves, r. kath. — Réti Gyula 10 hónapos, ref. — Özv. Garai Jánosné Glück Terézia napszámosnő 89 éves, r. kath. — Bendi Ferenc 2 hónapos, r. kath. — Selem László 5 hónapos, r. kath. — Nagy Jánosné Horváth Gizella molnármester neje 34 éves, r. kath. — Mrázik István mindenes 63 éves, r. kath. — Mátyás Sándorné Papp Mária szolga neje 55 éves, ref. — Özv. Singer Ignácné Schwarcz Riza magánzó 84 éves, izr. — Özv. Kovács Mihályné Kovács Borbála ny. megyei utász özvegye 75 éves, r. kath.

Házasság.

Kutsera István (özv.) napszámos, r. kath. és Kazoniczki Lujza napszámosnő, r. kath.

Meghívó.

A Veszprémi Kötő- és Szövőgyár-R-T.

VI. évi pendes közgyűlést

Veszprémben, a Veszprémi Takarékpénztár tanácstermében 1918. április hó 24-én délután négy órakor

tartja, melyre a tisztelt részvényeseket azzal a figyelemztetéssel hívjuk meg, hogy a közgyűlésen szavazati joggal személyesen vagy meghatalmazott által csak azok bírnak, akik részvényeiket, ideiglenes részvényjegyeiket és meghatalmazásait a közgyűlés megtartását 48 órával megelőzőleg, vagyis április hó 22-én délután 4 óráig vagy a gyár, vagy a Veszprémi Takarékpénztár pénztáránál leteszik.

A számadások és mérleg, az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések a gyár irodájában közszemlére kitéltetnek s a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg, délelőlt 9—12 óráig ugyanott megtekinthetők.

Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes felkérése.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének tárgyalása, a mérleg jóváhagyása, a jövődelem felosztása, az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.

Veszprém, 1918. április hó 12.

Az igazgatóság.

Mérleg: Vagyon: Készpénz 1892-87, érték-papír 54.070, gyártási segédanyagok 63.154-87, gép és felszerelés 257.680-83, ingatlan 87.761-79, árukövetelések 7.056-94, gépekre és árukra adott előlegek 85.591-24, folyószámla követelés 122.767-48, összesen 679.976 K 2 fillér. — Teher: Részvény-tőke 600.000, tartalékai 10.714-57, külön tartalékai 6182-75, értéksökkenési tartalék 31.785-35, fel nem vett osztalék 420, egyenleg mint tiszta jövedelem 30.864-35, összesen 679.976 K 2 fillér.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

P. Gy. A panasz ügyében személyesen keresse fel a szerkesztőséget.

Uj és használt fegyvereket, pisztolyokat ad és vesz, javításokat Szemerey János elfogad fegyverkereskedő, Veszprém

PESTI és SZEMEREY

kereskedelmi irodája (Veszprém, Gizella-ter. 2.) hirdetései.

Almádiban a vasut fölött remek kilátással 2 villa egy területen (szoba- és konyhafelszereléssel) bérbe kiadó; egyik 1000, a másik 1400 korona. Szőlőbirtok 6 kat. hold termő, 6 kat. hold szántó, erdő és legelő, házakkal, pincével, 130 h. hordóval, vincerellakás, présház, istálló stb. *jutányosan eladó.*

Veszprémben, a Villatorban 5 szobás, konyha, előszoba, fürdőszoba s minden mellékkeliséggel bíró új ház eladó.

20—30 méhcsalád kaptárral kerestetik.

Talajművelő részv. társasági, Veszprémi és Veszprém megyei takarékpénztári részvények vételre kerestetnek.

Könyű, egy ló után való kétüléses nyitott kocsit megvételre kerestetik.

Jutányosan eladó egy 11-es és egy 22-es számú Ganz-henger, egy pár 38-as francia kő teljes felszereléssel, henger, sziták, felvonók és egy Pohl-féle 12 lóerős francia turbina.

1 darab 5 lóerős benzin motor, amerikai gyártmány, fekvő helyhez kötött. Ára 3000 kor. 1 garnitúra 3 lóerős benzines cséplő, egyszerű tisztító szerkezettel — bármely kisgazda maga kezelheti, beoktatva lesz — jutányosan eladó. Veszünk 1 drb. 5—8 lóerős magánjáró vagy félstabil gőz- vagy más locomobilt.

Eladó 2 aratógép, német gyártmány, marokszedő- és kévektővel.

1 kukoricaszár tépőgép 800 kor.

1 cseplőszekrény, jó üzemképes, Hofner és Schrantz-gyártmány, 45" elevátorral.

3—4 szobás családi házak vételre kerestetnek. Irógép és Wertheim-szekrény megvételre kerestetik.

Egy jó karban levő finom hegedű eladó. *Schulthleworth-locomobil* 8-as, Marschall-cséplő 54" elevátorral, használt, jó karban eladó.

2 jó bicikli gummival eladó.

Villatelep legszebb helyen Almádiban eladó. Mindenféle fües, használt üvegeket (palackot) és hordókat bármely mennyiségben veszünk.

Uj ház, mely 3 háromszobás lakás és mellékkeliségekkel, külön még 2 szoba és mosókonyhából áll, város központjában, jutányosan eladó.

Gazdálkodónak 2 szoba, konyha, istálló, 500 □-öl korda józ Almádu-utban eladó.

Mosoda házforgalmu, teljes felszereléssel, festészeti anyaggal *sirogsen* eladó.

Decimal mérleget keresünk vételre.

Kossuth Lajos-utában 5 szoba mellékkeliségekkel, raktárakkal levő új ház eladó.

Almádiban 2 villa, 2 hold szőlővel, teljes felszereléssel jutányosan eladó.

Fürdőn vendéglő berendezéssel kiadó.

Hordók, 300 hectoliter, 7—15 hectosak eladók.

Viszketeg

és minden-nemű bőrbaj, ugymint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és egyuttal a leggyorsabban ható háziszser a

Boróka kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Kis tégegy 3 kor., nagy tégegy 5 kor., családi tégegy 9 kor. Hozzávaló **Boróka szappan** 5 kor. Készíti: **GERŐ SÁNDOR** gyógyszerész Nagykörs. Veszprémben kapható:

FÖLDES LAJOS

gyógyszertárban, Kossuth Lajos-utca.

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a „Korona”-szálloda átellenében.

Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazitásokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Valamint tanítok szabászatot és pedig pol-
gári, katonai és papit, mindegyiket külön
is, egyezség szerint.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvíz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöy Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsliz

KONZERVEK

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal elintéztetnek!

Veszek

árajánlattal:

füstölt szalonnát,
és sonkát, mézet,
sárgaviaszt, almát
s egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főter.)

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.

számu ház

szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 felszer és 2
udvar. — Az utcafelőli lakás bolt helyi-
séggé is átalakítható. — Bővebb fel-
világosítás nyerhető az ugyanott lakó
tulajdonosnál.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

a legegyszerűbbtől a legnevezetesebb
kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetések, sajtószavak, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyzék, meghívók, eljegyzési és es-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetaxás szerint fűző vagy
bekötve szállítanak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmánybori-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgala-
pok, tetaxás szerint mennyi-éghen. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
íródal, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61